

Daniel Pålsson Wargren

Tekniska serviceförvaltningen

Daniel.wargren@trelleborg.se

Analys av VA-taxan inför 2021

Sammanfattning

Gällande VA-taxa antagen av KF 2015-12-17 att gälla from 2016-07-01 analyseras årligen för att verifiera om justering är nödvändig. Vid analysen tas hänsyn till aktiverade investeringar, ökade bruksavgifter beroende på nya kunder, framtida och planerade kostnader och intäkter.

För verksamhetsåret 2021 kommer ingen taxejustering att vara nödvändig då prognosen tyder på ett underskott på -1,8 Mkr vilket i sin tur balanseras av det egna kapitalet som då sjunker till ca +9,8 Mkr. Tidigaste planerade taxehöjning är beräknad att ske runt 2022. Därefter kommer årligen taxehöjningar att vara nödvändiga beroende på stort investeringbehov. Då tidsplanen för investeringarna kan komma att förändras medför detta att i sådana fall även tidpunkten och nivån på höjningen förändras. Ny analys av taxeutvecklingen kommer att ske i samband med delårsrapport 2 årligen.

Anläggningsavgifterna indexeras årligen enligt beslut.

Med start 2022 kommer en total översyn av taxan att genomföras med syfte att verifiera alla kostnadsdelar i relation till de olika vattentjänsterna. Detta kommer sedermera att genomföras i samarbete med berörda verksamheter vart femte år.

Beslutsunderlag

2015-12-17: beslut KF § 253, Dnr KS 2015/851

Tekniska Serviceförvaltningens förslag till beslut

Tekniska serviceförvaltningen föreslås besluta

att godkänna informationen avseende verksamhetsåret 2021

att bibehålla nivån på bruksavgifterna i VA-taxan inför 2021

att översända ärendet till kommunfullmäktige för fastställande.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Bakgrund

Under 2020 har VA-avdelningen implementerat en simulator för att visualisera VA-taxans utveckling över tid. Modellens syfte är att utifrån dagens bild av framtida intäkter och kostnader visualisera VA-taxans utveckling under en 10-årsperiod.

Under verksamhetsåret 2019/2020 har det genomförts ett projekt med syfte att säkerställa att anläggningsregistret är korrekt. I projektet ingick även att komponentindela anläggningstillgångarna i de fall där detta var möjligt. Utöver detta genomfördes även en översyn och rättning av avskrivningstider utifrån nya rekommendationer. Projektet föranledde även att ett antal anläggningstillgångar som ej är i bruk identifierats vilket medfört att dessa utrangerats. Detta har påverkat resultaträkningen för 2019 med -6,5 Mkr 2019 och för 2020 med -1 mkr. Åtgärden föranledde att kapitaltjänstkostnaderna för AR har minskat med 10 % under 2020.

Ett arbete med att säkerställa att respektive verksamhetsutövers anläggningstillgångar kan aktiveras när dessa tas i bruk och inte då hela projektet är färdigt har genomförts. Detta har medfört att VA-avdelningen under 2020 aktiverat anläggningstillgångar beroende av exploatering och investering till ett värde av 37 Mkr vilket i sin tur medför kapitalkostnader motsvarande ca 0,9 Mkr/år. Rutinerna har nu förändrats och VA-avdelningen råder själv över när i tid anläggningstillgångarna skall aktiveras.

För verksamhetsåret 2019 och framåt har avdelningen påverkats av att den centrala ekonomiavdelningen valt att ta bort internräntan för eget kapital vilket föranlett att VA-avdelningen förlorat intäkter på ca. 2 Mkr.

Framtida organisation

Den 1 januari 2021 kommer VA-avdelningen och avdelningen för Avfall- och återvinning att slås ihop till en gemensam organisation. Respektive avdelning kommer även fortsättningsvis att vara två separata ekonomiska organisationer men kommer att dela på centrala funktioner inom avdelningen. På så sätt kommer organisationen att stärkas och redundans för viktiga funktioner att skapas. Centrala kostnader kommer att fördelas ut till respektive verksamhet baserat på aktuell nedlagd tid per verksamhet. .

För att kunna genomföra sammanslagningen och bygga upp en organisation som är konkurrenskraftig och som genomför tilldelat uppdrag utifrån lagstiftade krav och de interna fastställda målen avseende kundperspektiv, god ekonomi, attraktiv arbetsgivare etc. kommer avdelningen att rekrytera ett par nyckelfunktioner under 2021. Det första året som gemensam organisation kommer inga ekonomiska vinster att uppstå utan alla vinster ligger i utförandedelen av uppdraget och att organisationen säkerställer att kompetenser finns för att kunna möta Trelleborgs kommuns framtid avseende utveckling och exploatering. På sikt kan hopslagningen föranleda ekonomiska vinster.

Avdelningen har antagit ett antal interna mål som berör ekonomi. Dessa är:

Aktiviteter	Ansvarig
1. Översyn av fördelning av vattentjänster samt fördelning av fasta/rörliga kostnader vart 5:e år med start 2022	VA-chef
2. Lyfta taxan för beslut årligen	VA-chef
3. Arbeta strategiskt med investeringar och EKSIM för att visualisera taxans utveckling minst 10 år framåt med start 2020.	Strateg
4. Säkerställ att varje led får forum för avstämningar och stöd i det dagliga arbetet med ekonomifrågor	Strateg
5. Utbilda enhetschefer och ev. förmän i ekonomiuppföljning	VA-chef/strateg

Under hösten 2020 kommer målbilden att integreras med Avfall och återvinnings målbilder.

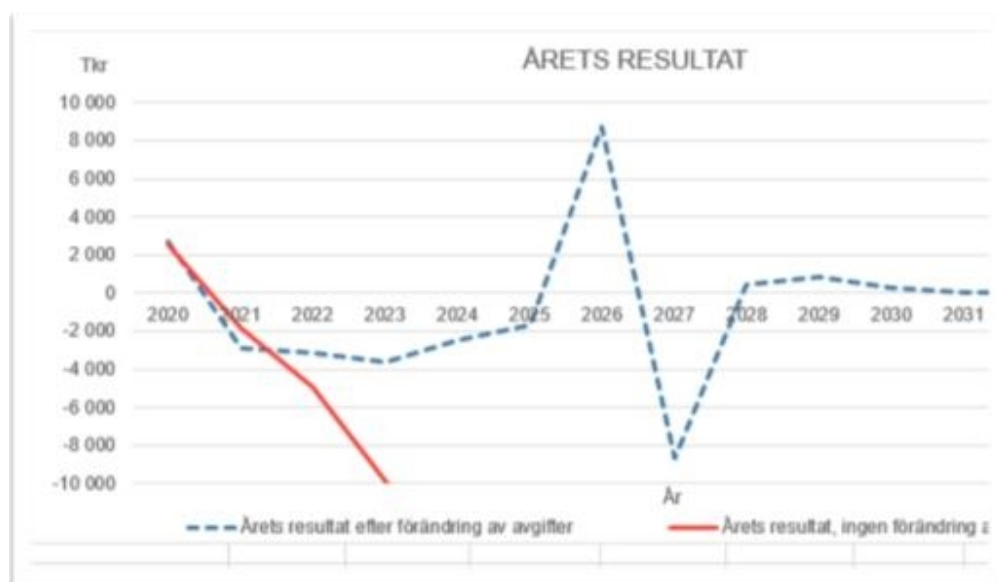
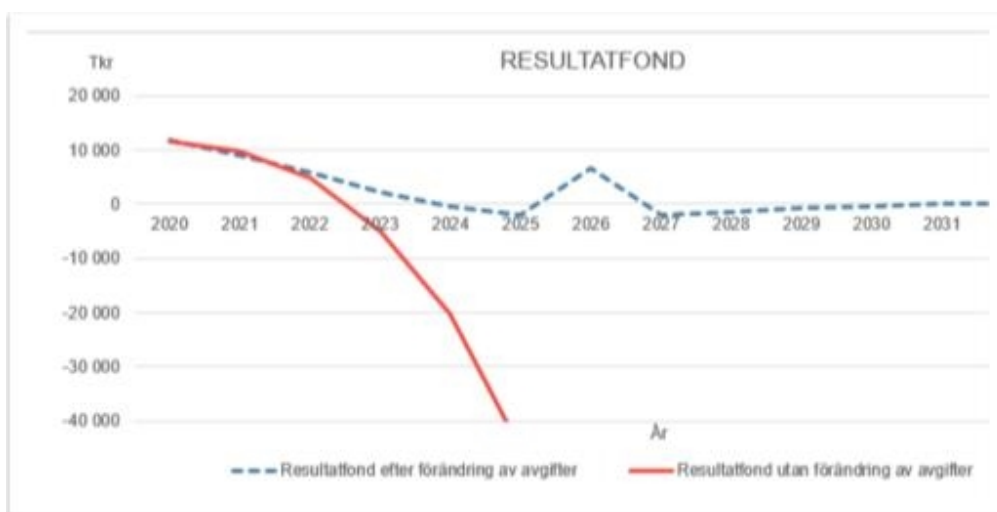
Framtida taxeutveckling

Den ekonomiska modellen påvisar, efter kalibrering mot utfall 2019 och efter att ha alla kända parametrar såsom framtida exploateringar, investeringar samt hur brukningsavgifterna kommer att förändras efter att kundstocken förändras, att ingen taxejustering är nödvändig 2021. Då investeringsbehovet av bl.a. ny vattenförsörjning, förstärkning av avloppsreningsverk, kustskyddsåtgärder samt framtida exploateringar är stort kommer även under en relativt kort tidsrymd stora summor att aktiveras. Detta föranleder stor påverkan på taxans utveckling och kommer under en tio-årsperiod att föranleda taxejustering enligt nedanstående bild.

Höjning/ sänkning av intäkter	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Brukningsavgifter fasta [%]		2%	5%	7%	10%	12%	12%	10%	4%	
Brukningsavgifter rörliga [%]		2%	5%	7%	10%	12%	12%	10%	4%	

På nästkommande sida redovisas hur resultatfonden (egna kapitalet) samt respektive års resultaträkning kommer att se ut både om taxejustering genomförs men även vad som sker om ingen höjning genomförs.

Observera att tidpunkten för aktivering av anläggningstillgång påverkar datumet för taxejustering vilket föranleder att om en investering förskjuts i tid alternativt utgår så kommer en direkt förskjutning i när taxejustering måste göras. Modellen kommer att uppdateras årligen och delges kommunfullmäktige.

Påverkan på abonnent

En taxeutveckling enligt beskrivet kommer att påverka abonnenternas totala kostnadsbild enligt nedanstående.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Typhus A	6 355	6 355	6 482	6 806	7 283	8 011	8 972	10 049	11 054	11 496
Typhus B	53 600	53 600	54 672	57 406	61 424	67 566	75 674	84 755	93 231	96 960

Typhus A avser fastighet med friliggande enbostadshus, tomtyta 800 m². Fastigheten är ansluten till vatten, spill- och dagvatten. Vattenförbrukning 150 m³ /år.

Typhus B avser flerbostadshus som är anslutet till dricksvatten, spillvatten och dagvatten. 15 lägenheter, tomtyta 800 m², vattenförbrukning 2 000 m³ /år. 2 st parallellkopplade vattenmätare Qn=2,5 m³ /h

Kommunikation

VA-avdelningen kommer under hösten 2020 att tillsammans med kommunikationsavdelningen ta fram en kommunikationsplan för de närmaste åren. Detta för att skapa en allmän förståelse för taxans utveckling och samband med de investeringsåtgärder som nödgas genomföras.

Branschorganisationens syn på taxeutvecklingen

Svenskt Vatten har initierat en studie som genomförts av RISE Research Institutes of Sweden, Ramböll Sverige AB och Ekonomihögskolan i Lund.

VA-taxorna behöver fördubblas kommande 20 år.

- Rapporten visar entydigt på att stora investeringar behövs och att de måste påbörjas nu. Rapporten baseras på noggranna genomgångar av det bästa tillgängliga statistiska underlaget och har utförts av ledande experter. Längre och säkrare går inte att komma i en så här komplex frågeställning, säger Anna Linusson, vd hos branschorganisationen Svenskt Vatten.

Idag investeras 12 miljarder årligen. Svenskt Vattens rapport visar att behoven är betydligt högre än så och ser man rent tekniskt på de behov som föreligger så motsvarar investeringsbehovet under innevarande år 22 miljarder. Om man började på den nivån skulle utgiften sedan gradvis kunna sjunka. Det är dock inte möjligt att genomföra så stora investeringsökningar på kort tid. Därför räknar rapporten istället med att investeringarna genomförs under en 20-årsperiod med en nivå av 16,5 miljarder per år (bedömt spann 15-18 miljarder). Det innebär en höjning på 35% jämfört med dagens nivå.

Rapportens samlade bedömning är att avgifterna för kommunalt vatten och avlopp behöver stiga med 100%, alltså fördubblas, i dagens penningvärde under de kommande 20 åren. Därtill kommer inflation som läggs utöver denna nivå. Det innebär en genomsnittlig ökning av taxan per år med 4% utöver inflation.

Drivande faktorer på investeringsutgifterna är framför allt omvandlingsområden och ökat behov av förnyelse av ledningsnäten. Andra viktiga faktorer som påverkar investeringsutgifterna är befolkningsökningen, klimatanpassning, vattenverk som inte klarar kraven på beredningssteg, ökade krav vid avloppsreningsverk, krav på slamförbränning och återvinning av fosfor samt krav på läkemedelsrening vid avloppsreningsverken.

- Om vi inte gör det här kommer funktionen i våra system inte att kunna garanteras. I värsta fall klarar vi inte att leverera ett säkert dricksvatten och att leva upp till våra miljökrav. Vi kommer få svårigheter att klara att bygga ut till de som behöver och får svårt att klara internationella krav. Det kan det bli en bromskloss för samhällsutvecklingen vad gäller bostadsbyggnad, avslutar Anna Linusson.

Rapporten i sin helhet kan läsas eller laddas ner via följande länk:

https://www.svensktvatten.se/globalassets/rapporter-och-publikationer/externa-rapporter/va-kostnader_0905.pdf